

Technické zbraně u nás a v cizině.

—mer:

Polské ženijní vojsko.

Organisace.

K ženijnímu vojsku („Inżynierja“) počítá se u našeho souseda vedle vlastního ženijního vojska (sapéři) i vojsko železniční a telegrafní.

Útvary ženijní a železniční sloučeny jsou od reorganisace veškerého ženijního vojska (1929/30) ve 4 ženijní brigády (Modlin, Varšava, Krakov, Poznaň); jest to:

8 ženijních (sapérských) praporů (místo dřívějších 10 žen. pluků jsou v Modlině, Pulavách, Vilně, Przemyslu, Krakově, Brześci n. B., Poznani a v Toruni),

1 prapor mostní (Modlin),¹⁾

1 prapor elektrotechnický (Modlin),

1 prapor polních drah (Modlin) a

2 železniční prapory (Krakov a Jablonna u Varšavy).

Ženijní prapor má velitelství, ubytovatelství (orgán hospodářský, evidenční a mobilizační), administrativní rotu, spojovací četú, školní rotu, 4 ženijní rotý a trén.²⁾ Kromě nosného výstroje má každá ženijní četa doplněk na nářadovém voze (nářadí měřické, kovářské a zámečnické) a 1 káru s výbušinami. Žen. rota má 1 vůz s nářadím, 1 kovářský, 3 vozy s materiálem, na 2 vozech 2 ženijní čluny a 1 vůz s materiálem mostním.

Pěší divise (v míru je jich 30) má mítí za války 1—2 žen. rotý (žen. prapor) s 1 ženijní kolonou. Podle potřeby mohou býti mimo to přidělovány mostové soupravy, organizačně patříci jinak armádě (2 soupravy, každá na 53 m mostu). Vyšší jednotky jezdeckva mají již v míru eskadrony zákopnické.³⁾

Mostní prapor na 3 mostní rotý, 1 rotu lodní a mostní park.

Elektrotechnický prapor má 2 rotý světlometné, 2 rotý elektrotechnické, 1 hydrotechnickou četú a park.⁴⁾

Bojovým mostním materiálem je mostová souprava „Birago“; lze z ní budovati pontonové mosty s únosností až 7 tun.⁵⁾ Těžkých mostů je několik druhů. Útokových lávek je řada. V posledních letech zavádí se vlastní typ mostové soupravy „P. vz. 29.“

Pro lávky se používá jako plovoucích podpěr pytle z impregnované plachtoviny, nacpané na místě slámou, senem, proutím a pod., na nichž leží jednoduchá dřevěná konstrukce. Jednoduchým spojením dvou lávek pro pěší vytvoří se lávkou pro jezdce a pro lehká vozidla. O výstroji žen. vojska bude podrobně projednáno jindy.

Prapor polních drah („motorový“) má 2 rotý a park.

¹⁾ Býv. Novogeorgijevsk (sz. Varšavy na Narevi).

²⁾ Vidno, že žen. prapor polský je čtyřikrát silnější než náš žen. prapor, který má jen 1 polní žen. rotu a 1 rámcovou. Pozn. red.

³⁾ U nás v míru u jezd. brigád, ani u jezd. pluků není žen. jednotek. Pozn. red.

⁴⁾ Je více než dvojnásobný než náš strojní prapor. Mimo to má na víc hydrotechnickou četú, jež u nás organisována není. Pozn. red.

⁵⁾ Poláci převzali i fr. most. soupravu pontonovou s únosností až 21 t (typ fr. F. C. M.). Pozn. red.

Železniční prapory („prapory železničních mostů“) mají každý 4 železniční roty a „park železničních mostů“ (před reorganisací byly 2 žel. pluky po 3 praporech).

Výcvik ženijního vojska.

Nováčci vtělují se ke všem ženijním útvarům na podzim, a to na 24 měsíců.

Základní výcvik trvá u žen. praporů 2 měsíce. Přes 15% času věnuje se přípravě pro službu vodní a pozemní. Následuje slavnostní přísaha, po níž se nováček stává „sapérem“ a může být použit pro strážní službu.

Zimní výcvikové období trvá na to do dubna; při tom na ryze ženijní výcvik připadá asi 60% času, zbytek připadá na všeobecný voj. výcvik (pochody, střelbu a j.).

Letní výcvik trvá do konce vojenského roku t. j. do 15. září. Při tom cvičí se hlavně na vodě a dále se koná výcvik specialistů. V létě konají se koncentrace ženijních útvarů (hlavně v Modlině) a cvičení s vyššími jednotkami. Často jsou používány ženijní a železniční útvary ke stavbám mostů, silnic i železnic, čímž nejen že přispívají ke zlepšení komunikační sítě na východě státu, jež je řídká a válkou velmi utrpěla, ale i cvičí se prakticky a účelně.

Poddůstojníci presenční služby vychovávají se v zimním období (leden—květen) u školních rot jednotlivých žen. útvarů. Ve druhém roce presenční služby pokračuje vedle výcviku mladšího ročníku specialisace mužstva staršího ročníku, jehož se používá jako instruktorů, a na různé práce u pluku, strážní službu a j.). K zvýšení úrovně výcviku používá se závodění jak u útvarů, tak i mezi útvary i při různých ženijních pracích.

Ženijní školství.⁶⁾

Důstojníky z povolání, sapéry, železničního, telegrafního a automobilního vojska vychovává 3letá ženijní akademie („škola podpraporčíků žen. vojska“) ve Varšavě. Předchází 1 rok přípravy na pěchotní voj. akademii pro maturanty středních škol (u aspirantů na zál. důstojníky jen 6 neděl) jako u všech akademií zbraní. V posledních letech byl u žen. akademie aktivován „vyšší opevňovací kurs“.

Před povýšením na majora nutno absolvovati 3 1/2 měsíční „unifikační kurs“ v pěchotní učilišti v Rembertově u Varšavy. Na válečné škole konají se šestiměsíční taktické kursy pro štábní důstojníky ženijního vojska a 5měsíční pro štábní důstojníky telegrafního vojska.

Dále podporuje vojenská správa studium důstojníků na vysoké škole polytechnické a na vysokých školách v cizině, přejímáním do svých služeb civ. inženýrů na reversální závazek jako vojenské úředníky.

Vojenská správa uděluje stipendia pro studující na technikách ve Varšavě a v Gdaňsku a na státní námořní škole ve Tčevě.⁷⁾

Ženijní učiliště. („Středisko pro výcvik sapérů“.) Toto je v Modlině. Školí se zde poddůstojníci z pov. žen. vojska před povýšením na seržanty (rotmistry, kursy 5—7měsíční). Rovněž konají se zde zákopnické kursy pro mladší důstojníky a poddůstojníky pěchoty a jezdeckta (kursy 4měsíční); dále vycvičují se zde aspiranti na záložní důstojníky žen. vojska (prapor zál. důst.). Tento kurs je 10měsíční (celková presenční voj. služba těchto aspirantů je 13měsíční) a pořádají se kursy zastírací. V Modlině, jak už řečeno, konají se pravidelně koncentrace a praktický výcvik ženijních útvarů v nejširším měřítku. Terén je zde pro ten účel velmi vhodný.

⁶⁾ O něm viz podrobně článek podplukovníka inž. dr. Hájka ve Vojenských rozhledech č. 6 z r. 1931.

⁷⁾ O tomto vysokoškol. studiu pojednáno bude ve zvláštním článku. Pozn. red.

Ženíjní služba.

Ženíjní služba dodává materiál ženijní, železniční, spojovací, automobilní a materiál pro „obrněné útvary“. Ústředním řídicím orgánem je ženijní zásobovací departement ministerstva vojenství, podřízený II. viceministrovi vojenství. Ústředními výkonnými orgány jsou:

ženijní studijní ústav (Varšava),
vojenský ústřední ženijní zásobovací ústav (Varšava),
provádějící odběry od dodavatelů, uskutečňující a vydávající orgán (s pomocnými ženijními sklady),

telegrafní a radiotelegrafní stanice.

U velitelství sborových okruhů jsou šefové žen. vojska sbor. okruhů. V některých posádkách jsou opevňovací správy, resp. pevnostní dozorčí orgány, okružní a jiné sklady žen. materiálu.

Útvary telegrafního vojska.

K vůli úplnosti uvádíme i útvary telegrafního vojska, ježto patří k žen. vojsku:

2 telegrafní („spojovací“) grupy (Varšava a Toreň),

8 samostatných — z části plných, z části rámcových — telegrafních praporů (Zegrze, Przemyśl, Grodno, Brześć n. B., Krakov, Jaroslav, Poznaň a Toruň) po 3 až 5 rotách s parkem,

30 divisních telegrafních rot,

1 radiotelegrafní pluk,

7 samostatných radiočet,

telegrafní a radiotelegrafní stanice.

Telegrafní učiliště (středisko pro výcvik spoj. vojska) v Zegrze (u Varšavy).

V rámci předvojenské výchovy mládeže (výhradně pěší výcvik) pěstuje se v posledních letech m. j. ze speciálních oborů výcvik spojovací zvláště radiotelegrafní, a to ve styku s polským svazem amatérů.

Státní a ženijní podniky.

Mezi podniky válečného průmyslu, zbudovanými když soukromé továrny, postavené za pomoci kapitálu domácího i zahraničního zklamaly, jsou v Polsku státní ženijní podniky. K nim dnes patří:

státní továrna na automobily (Varšava),

Státní továrna na telegrafní a radiotelegrafní materiál (Varšava),

továrna na ženijní materiál (Varšava),

loděnice (Modlin), a pily (Modlin a Osověc).

Ženíjní časopisy.

Pokud jde o vojenské periodické publikace kromě „Bellony“ (vychází šestkrát ročně), vědecké vojenské revue všeobecné, všímající si všeobecné taktiky, válečné historie, výcviku, školení, organizace a zprávy vojska, válečného průmyslu a opevňování, vychází od roku 1922 měsíčník „Vojensko-technický přehled“ („Przegląd Wojskowo-Techniczny“, dříve „Saper“ i „Inżynier Wojskowy“), je rozdělený na 3 části; část sapérská, část telegrafní a třetí část „obrněné útvary“. Vydáván je oddělením sapérů a telegrafního vojska ministerstva vojenství, dále velitelstvím „obrněných útvarů“ a departementem pro ženijní zásobování.